

29.4.5

42a → (זה שאמר לו הבא לי חותם של טיט ולא הביא) 43b → (וה' ציצית אין ציצית אלא ענף) 42a

1. וישלח תבנית יד ויחנני בציצית ראשי ותשא אתי רוח בין הארץ ובין השמים ותבא אתי ירושלמה במראות אלהים... יחזקאל ח, ג
2. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית על פנפי בגדיהם לזרתם ונתנו על ציצית הפנף פתיל תכלת: במדבר טו, לח
3. ויאמר אלהים אל אברהם ואתה את בריתי תשמר אתה וזרעך אחריו לזרתם: בראשית יז, ט
4. המול ימול יליד ביתך ומקנת כסףך והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם: בראשית יז, יג
5. ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת: שמות כח, לא
6. וצנה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב: ויקרא יד, ד
7. לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו: גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה: דברים כב, יא-יב
8. והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם: במדבר טו, לט
9. את ה' אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבוע: דברים יג, יג
10. שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך: תהלים קיט, קסד
11. למנצח על השמינית מזמור לדוד: תהלים יב, א
12. ואם יתקפו האחד השנים יעמדו נגדו ויחזיק המושל לא במהרה ינתק: קהלת ד, יב
13. חנה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם: תהלים לד, ח
14. ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר: שמות כד, י
15. וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה: יחזקאל א, כו

I re: strings and braids:

a "ציצית" means "branch" (per v. 1)-

i **אבי**: must be separated out like Roman *blorit* haircut; braided, then flowing out

II re: distance from corner

a *if*: he places it on the corner or the braidwork on the hem – validi *dissent*: **ראבי** – invalidii **כראבי** – **ציצית דב** must be laying over the corner, per v. 2iii **דב יעקב** must be further than 1 thumb-width from corner1 *justification of ר"פ's ruling (within 3) and דב יעקב*:(a) *if*: we only had **ר"פ** and **ר"א**, **ר"א** the closer the better; if we only had **ר"פ** the farther the better – **קמ"ל**b *story*: **ציצית** were closer than a thumb-width from corner **ר"פ** saw that **ר"א** were sitting before **ר"פ** **ר"א** commented; **ר"פ** answered that rule only applies when first tying on (**ר"א** was embarrassed; **ר"א** consoled him)i **ר"פ** commented; **ר"א** answered that rule only applies when first tying on (**ר"א** was embarrassed; **ר"א** consoled him)ii *tangent*: record of various approaches to number of strings and when to double and tie them

III when making ברכה

a **ציצית** אין צריכה ברכה, invoking **רב** for making a ברכה, **ר"א** chastised **ר"פ**i **ר"ח** raised contradiction; **רב** ruled that if a non-Jew makes **ציצית**, they are invalid, per v. 21 *assumption (ר"ח)*: any מצוה which is כשרה בעכ"פ requires no ברכה and the inverse(a) *challenge*: מילה is valid if done by עכ"פ (dispute if גוי or כותי is preferable); yet there is a ברכה(i) *block*: **רב** is focus of the inquiry; he holds that מילה בגוי פסולה, either from v. 3 or v. 4 (המל – only – ימול – only – only)(b) *support*: מילה may be built by גוי, yet there's no ברכה on building (except שהחיינו, but no מצוה) (ברכת המצוה)(c) *challenge*: from תפילין, which may not be made by גוי (per וקשרתם::וכתבתם) yet there is no ברכה when made2 *rather*: any מצוה which is completed when fashioned – ברכה on making it (even if כשרה בגוי) e.g. מילה(a) *and*: any מצוה which is not complete when fashioned – no ברכה even if פסול בגוי e.g. **ציצית**(b) *and*: dispute **ר"א** is whether **ציצית** is חובת טלית (done when fashioned) or חובת גברא (when worn)ii *note*: **רב** had alternate tradition of **רב**'s ruling – per v. 2, **ציצית** made by גוי are valid – **ועשו** are "others make"IV requirement of לשמה in making **ציצית**:a **דב** *if* he uses strings that are already in the garment (require לשמה) – invalid; but strands may be usedb **שמואל**: even strands may not be used – the spinning must be done **לשם ציצית**c *follows*: dispute **רשב"ג** whether pelt used for תפילין must be cured לשמה (in any case, must be from טהורה and must be leather – not even gold is valid)

V process of making תכלת and status of tester-wool

a **אבי** asked תכלת-dyer how it is done; (after describing it) it is tested by putting a bit in an egg-shell and taking some wool and dyeing; then the egg-shell and wool are disposed ofi *implications*: the tester is invalid; dyeing must be done **לשם ציצית** and testing invalidates the pot (→ use of eggshell)1 *challenge*: implications #1 and #2 are the same2 *answer*: indeed; the reason for פסולה is because we require לשמה(a) *note*: all of this is subject to dispute, following either v. 5 (must be completely תכלת) or v. 6 (may even be "second" use; playing off of שני – שני)

- b checking validity and purchase reliability
 - i תכלת: has no בדיקה (cannot be checked) and may only be bought from an expert
 - 1 challenge: two tests for אילן are invoked
 - (a) note: they are related; if it fails the first, the second may still be valid
 - 2 answer: cannot be checked for טעימה (i.e. if this wool was a "tester" or dyed לשמה)
 - ii תפילין: has בדיקה, yet must be bought only from a reliable expert
 - iii עיבוד לשמן: have ספרי תורה ומזוזות and may be bought from anyone (no requirement of שומן)
 - c הדיוס: one may be a fringed טלית from ישראל; from non-Jewish salesman, but not ברייתא
 - i even though: a ישראל is not allowed to sell his טלית to a non-Jew without removing ציצית
 - 1 reason: either to avoid זנות (he may "masquerade" as a Jewish man) or danger (ישראל may accompany him)
- VI מצות עשה שהזמן גרמא (or not)
- a רב יהודה: would put ציצית on his wife's garment and would make the ברכה once a day (morning)
 - i implication: he holds that it is גרמא; שלא הזמן גרמא; ברכה was said as per רבי's ruling about תפילין: whenever donning them
 - 1 note: רב יהודה kept his garment on all day → only one ברכה; in morning when he would change from לילה כסות לילה
 - b גרים, עבדים, כהנים – ציצית all are obligated in ברייתא
 - 1 justification: mention of כהנים – סד"א that since they are not bound by שעטנז, exempt (per סמיכות in v. 7)
 - (a) nonetheless: they are only "free" of שעטנז during עבודה (בגדי כהונה have שעטנז), not otherwise
 - ii dissent: ר"ש exempts women, as it is גרמא
 - 1 reason: וראיתם אותו exempts לילה כסות
 - (a) but: כסות סומא included per אשר תכסה בה
 - (b) distinction: כסות סומא is seen by others; no one sees at night
 - 2 דבנן: use אשר תכסה בה to extend to a garment of more than 4 corners
 - (a) but not: less than 4; as a five-cornered garment has 4 corners, unlike a 3-cornered garment
 - (b) ר"ש infers that ruling from "אשר", which רבנן disregard as significant
 - (c) דבנן: use וראיתם אותו וזכרתם... to associate – see ציצית in order to remember another מצוה – קריאת שמע – מצוה
 - (i) per: ברכות א:ב – זמן ק"ש – ברכות א:ב – זמן ק"ש in the morning is when תכלת and לבן are visually distinguishable
 - c וראיתם אותו וזכרתם: other applications of ברייתא
 - i איסור כלאים: see ציצית and be reminded of כלאים
 - ii חיוב מצוות: once a person is בציצית, he is חייב in all מצוות (may refer to daytime, or becoming of age; in either case, it follows ר"ש)
 - iii significance: ציצית is as "weighty" as all the מצוות ה' (וזכרתם את כל מצוות ה')
 - iv association: seeing leads to remembering which leads to obedience
 - 1 דשב"י: one who is careful with ציצית merits "seeing" the שכינה, per vv. 8-9
 - v חיבת ה': ה' loves בני and surrounded them with מצוות – תפילין – on arm & head, ציצית on garment, מזוזה on door
 - 1 אגדה: דוד – praised ה' for these in v. 10; when he was bereft of them in בית המרחץ, remembered מילה – v. 11
 - 2 דאב"י: if one has תפילין on his arm/head, ציצית on his בגד and מזוזה on his door won't quickly sin – vv. 12-13
 - vi ד"מ: תכלת looks like sea, which looks like sky which looks like הכבוד – vv. 14-15
 - vii ד"מ: punishment for failure to put white strings (less expensive) greater than for תכלת, per parable